

บทที่ - ๓

วิธีดำเนินงาน

ในการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ มาประกอบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินงานเป็นลำดับขั้นดังนี้

เครื่องมือในการวิจัย

๑. การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักสูตร ประมวลการสอนและแบบเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้ใช้เป็นแบบเรียนได้^๑ ทุกเล่มอย่างละเอียด ศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนงานด้านการเขียนอื่น ๆ ซึ่งกล่าวถึงลักษณะของแบบเรียนที่ดี หลักเกณฑ์การพิจารณาเลือกและประเมินแบบเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามสำหรับครูและนักเรียน

๑.๑ แบบสอบถามครู เป็นแบบให้เลือกตอบ (Multiple Choice)
แบบประเมินค่า (Rating Scale) แบบตอบเสรี

(Open - end)

แบ่งเป็น ๓ ภาคคือ

ภาค ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบเรียน

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดแบบเรียนสำหรับเลือกใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๗ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว ๒๕๑๗), หน้า ๒๖.

ภาค ๒ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเรียนแต่ละเล่ม โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

๑. คุณภาพในการจัดทำรูปเล่มของแบบเรียน
๒. ความสอดคล้องของแบบเรียนกับหลักการเรียนการสอน และจิตวิทยาการเรียนรู้
๓. ความสอดคล้องของแบบเรียนกับหลักสูตร

ภาค ๓ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของแบบเรียนแต่ละเล่ม โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

๑. ความยากง่าย ปริมาณของเนื้อหา และ ความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน
๒. สาระคานความรู้
๓. สาระคานสติปัญญา
๔. สาระคานทัศนคติ

๑.๒ แบบสอบถามนักเรียน เป็นแบบให้เลือกตอบ (Multiple Choice) แบบประเมินค่า (Rating Scale) และแบบตอบเสรี (Open-end) แบ่งเป็น ๓ ภาค คือ

ภาค ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบเรียน

ภาค ๒ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเรียนแต่ละเล่ม โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

๑. คุณภาพในการจัดทำรูปเล่มของแบบเรียน
๒. ความสอดคล้องของแบบเรียนกับหลักการเรียนการสอน และจิตวิทยาการเรียนรู้

ภาค ๓ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของแบบเรียน
โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

๑. ความยากง่าย ปริมาณของเนื้อหา และความสอดคล้อง
กับสภาพสังคมปัจจุบัน
๒. สาระความรู้
๓. สาระคติปัญญา

๒. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทำการทดลองใช้กับครูผู้สอน
สังคมศึกษาจำนวน ๕ คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๐ คน
และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น และรัดกุมยิ่งขึ้น

ตัวอย่างประชากร

๑. กำหนดโรงเรียนที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีจำนวน ๒๐ โรงเรียน ซึ่งเป็น
โรงเรียนรัฐบาล ๑๐ โรงเรียน ราษฎร์ ๕ โรงเรียน และโรงเรียนอาชีวศึกษา
๕ โรงเรียน โดยสุ่มจากโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๒. การสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)
คือจับฉลากชื่อเขตการศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒ เขตการศึกษา ได้
แก่เขตการศึกษา ๑๐ และ ๑๑ และทำการจับฉลากรายชื่อจากโรงเรียนที่ทำการ
เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามจำนวนที่กำหนดข้างต้น รายชื่อโรงเรียน
ซึ่งได้รับเป็นตัวอย่างประชากรมีดังนี้

โรงเรียนรัฐบาล

๑. โรงเรียนนารีนุกูล	จังหวัดอุบลราชธานี
๒. โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย	จังหวัดศรีสะเกษ
๓. โรงเรียนสิรินธร	จังหวัดสุรินทร์
๔. โรงเรียนบุญวัฒนา	จังหวัดนครราชสีมา
๕. โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์	จังหวัดกาฬสินธุ์
๖. โรงเรียนชัยภูมิ	จังหวัดชัยภูมิ
๗. โรงเรียนสตรีชัยภูมิ	จังหวัดชัยภูมิ
๘. โรงเรียนสตรีศึกษา	จังหวัดร้อยเอ็ด
๙. โรงเรียนขุโสธรพิทยาคม	จังหวัดขุโสธร
๑๐. โรงเรียนสารคามพิทยาคม	จังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียนราษฎร์

๑. โรงเรียนสิทธิธรรมศาสตร์ศิลป์	จังหวัดอุบลราชธานี
๒. โรงเรียนศรีทองวิไลวิทยา	จังหวัดอุบลราชธานี
๓. โรงเรียนศิริวิทยากร	จังหวัดนครราชสีมา
๔. โรงเรียนศิริวิทยากรสวนหมอน	จังหวัดนครราชสีมา
๕. โรงเรียนมารีย์วิทยา	จังหวัดนครราชสีมา

โรงเรียนอาชีวศึกษา

๑. โรงเรียนการช่างศรีสะเกษ	จังหวัดศรีสะเกษ
๒. โรงเรียนการช่างสุรินทร์	จังหวัดสุรินทร์
๓. โรงเรียนอาชีวศึกษาสุรินทร์	จังหวัดสุรินทร์

๔. โรงเรียนอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
 ๕. โรงเรียนการช่างบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ตัวอย่างประชากรที่เป็นครู ผู้วิจัยใช้ครูที่สอนวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนที่ได้รับการสุ่มตัวอย่างไว้แล้วทุกคน ได้จำนวนครูทั้งหมด ๓๒ คน

สำหรับตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ของโรงเรียนทั้ง ๒๐ โรงเรียน ดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนละ ๑๒ คน รวมจำนวนนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้งหมด ๒๔๐ คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอ ความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงอาจารย์ใหญ่โรงเรียนต่าง ๆ ค่อยจากนั้นได้ส่งแบบสอบถามไปตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้โดยทางไปรษณีย์ และโดยการไปส่งและเก็บด้วยตนเองบางโรงเรียน ปรากฏว่าแบบสอบถามของครูได้รับคืนมาจำนวน ๓๒ ชุด ส่วนแบบสอบถามนักเรียนได้รับคืนมาครบทั้งหมดคือ ๒๔๐ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. แจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละรายการแล้วคิดเป็นร้อยละ นำเสนอในรูปตาราง และอธิบายประกอบ
๒. หาค่าเฉลี่ยของคำตอบจากข้อมูลแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน (Weight) ออกเป็น ๕ ระดับตามวิธีการของ

ไลเคิร์ต^๒ (Likert) กล่าวคือกำหนดค่าคะแนนเป็นดังนี้

ดีมาก	ให้ค่าคะแนน ๕
ดี	ให้ค่าคะแนน ๔
ปานกลาง	ให้ค่าคะแนน ๓
ควรแก้ไข	ให้ค่าคะแนน ๒
ไม่มี(ดี)เสีย	ให้ค่าคะแนน ๑

จากการกำหนดค่าคะแนนดังกล่าว ได้นำมาหาค่าเฉลี่ยจากสูตร^๓

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

๓. หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักคำตอบ ประสิทธิภาพการสอน และระยะเวลาที่สอนวิชาหน้าที่พลเมืองของครู จากสูตร^๔

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

^๒ John W. Best, Research in Education, (2 nd ed., Englewood cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1970), p. 175.

^๓ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร : ไทววัฒนาพานิช, ๒๕๐๘) หน้า ๓๓.

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๗.